



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Problemata Evangelica Ut plurimum Emblematis
Coronata. Sive Quæstiones Curiosæ In singula Evangelia
Dominicarum Totius Anni**

Hartung, Philipp von

Egræ, 1689

Problema XXIX. Quare Joannes in Vinculis? Dominica II. Adventus Joannes
in vinculis. Matthæi 2 .v. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76102)



PROBLEMA XXIX.

Quare Joannes in Vinculis?

DOMINICA II. ADVENTUS

Joannes in vinculis, Matthæi II. v. 2.



Joannes in vinculis? Joannes gratiam sonat, gratiarum epitome Joannes fuit, & ille in carcere? Joannes virtutum schola, magisterium vite, sanctitatis forma, norma justitie, Virginitatis speculum, pudicitie titulus, castitatis exemplum, pœnitentiae via, peccatorum venia, fidei disciplina, Joannes major homine, par Angelis, Legis summa, Evangelij sanctio, Apostolorum vox, silentium Prophetarum, Lucerna mandi, præco Judicis, præcursor Christi, Notator Domini, Testis DEI, totius medius Trinitatis. Chrysologus serm. 167. Et Joannes in vinculis? Joannes, qui ante pervenit ad cœlum, quam terram tangeret, ante cepit vivere DEO, quam sibi, inquit idem serm. 91. Et hic Joannes in terra in vinculis? *Inter natos mulierum, qui in terra unquam vixere, vivunt defacto, aut victuri sunt, Joannes præcellit cunctis, Joannes eminent uni-versis, & quisquis ex muliere (scilicet non Virgine) inferior est Joanne.* S. Ambrosius serm. 94. Et hic in vinculis? *Quisquis Joanne plus est, non tantum homo, sed DEUS est.* Augustinus serm. 4. de Bapt. nimirum ut doctè S. Maximus: *hic est, qui judicio cœlestis sententiæ cunctis mortalibus antefertur, dicente Domino: Inter natos mulierum non surrexit major Joanne Baptistâ.* Ex quo Dei

hominis oraculo colligit Gerson, Dominum in Cœlo Matrem suam super omnes & hominum & Angelorum choros collocasse, & huic proximum Joannem Baptistam, loco scilicet thronoque Luciferi. Et hic tantus Joannes, adeo apud DEUM gratiofus in carcere, vinculis, tribulatione & adversitate? Ità est, *Joannes in vinculis, & paulò post educendus, capite crudeliter minuendus. sed cur hoc? Nomen pro ratione est, quia Joannes, id est gratiofus DEO, quod ipsum Joannes agnovit. Joannes specie homo, formâ Angelus, quia nihil carnis erat in eo. corpus tenebatur in carcere, anima autem in cœlo, & quod Herodes illi faciebat pro pœna, ille suscipiebat pro beneficio, & irâ illius quasi DEI misericordiâ, seu gratiâ fruebatur.* Chrysostomus hom. 27. operis imperfecti. Quâ, ut & nos fruamur, vincula, & per hæc intellectas adversitates Dei beneficiû gratiæq; signum certum esse ostendam.

Cæteras inter multiplices sollicitasque curas, quibus cor humanum frequenter inquietatur, etiam illa est, quæ hominem in dubio ponit, qualis coram oculis Dei appareat: *Nescit enim homo, utrum amore an odio dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta.* Ecclesiastes 9. v. 2. *Quis potest dicere (quærit S. Bernardus serm. 1. de septuag.) ego de electis sum, ego de numero filiorum sum? Et ferè similem fecit ad suos fra-*

§ I.
Elogia S.
Joannis.

§ 2.

Nescit homo utrum amore an odio dignus sit, mo-
ralem tamen habet certitudinem si multa patiatur.

Os fratres interrogationem Idem fer. 2. in Ascens. S. Aug. L. de ovibus. c. 10. *Quis scit an omnium vestrum, quos hic video, nomina scripta sint in cælo! Quanto putas gaudio replerentur omnia ossa mea si id scirem? ovem te putas, hircum te forte novit DEUS.* Hæc ipsa cogitatio S. Mechtildem multum quondam angebat, quæ cum feriâ quartâ post pascha in sacri, cui aderat, introitu legi audiret illa verba: *Venite benedicti Patris!* In lacrymas soluta, in hæc prorupit verba: *O si scirem me unam esse ex benedictis illis? cui Christus comparens dixit: Scias certò filia te unam ex illis esse, Et ut nihil dubites, ecce ego do tibi cor meum in pignus amoris.* Tanto repleta fuit gaudio, & consolatione, ut penè dissolveretur, sicque hoc divini amoris pignus Mechtildem confortavit, ut usque ad vitæ finem inter millenas adversitates, quibus eam exercuit DEUS, semper hilaris, semper in divinam conformis voluntatem plura pati promptissima vixerit. Tantum potuit ad patienter ferenda omnia adversa pignus amoris Divini. Et licet nos ejusmodi oculari & palmari signo sui erga nos amoris non dignetur DEUS, satis tamen esse debet ad æquo fortique animo ferenda adversa omnia, illa, quam ex Patribus & Scriptura sacra habemus, affecuratio Divini erga nos amoris, vel ex hoc ipso, si DEUS nos sæpe numero adversitatibus visitet, si ut terram aratro & occâ tribulationum Findat & scindat, si ut frumenti granum varijs tentationum ventis probet. *Ubi patientia ibi DEUS* inquit Tertullianus, Patientia in adversis signum est evidens, ac apertissimè demonstrans animam in me consistere pariter & in ea me per gratiam esse, dixit, repetijtque cœlestis Pater S. Catharinæ Senensi Revelat: dial. & T. 145. *Vis scire utrum in hoc regno,*

in hac Urbe in hac Domo, in hoc homine, habitet DEUS? Vide utrum ibi sit patientia. Ubi patientia ibi DEUS. Patientia, velut magnes ferrum, & magnetem stella polaris ad se trahit, ita DEUM attrahit. Clarissimis verbis id ipsum Christus Matth. 5. *Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, & S. Spiritus Apoc. 3. v. 19. Ego quos amo, castigo. Quem diligit Dominus corripit, & quasi Pater in filio complacet sibi.* Proverb. 3. *Multe tribulationes non quorumcunque sed justorum,* ut S. Ambrosius L. 4. in Lucæ 4. Blossius dialogum refert inter Sapienciam divinam & B. Henricum Sufonem, in quo Sapiencia errorem communem hominum de tribulationibus sic refutat: *Non rectè sapiunt illi, qui gravatè, & cum querimonia afflictionem ferunt, omnino enim paterna castigatio est & virga mea ex maximo amore proficiscitur.* Blossius de consolatione pu- fill. c. 24.

Fingunt Poëtæ quòd summus DEorum Jupiter sagittas quibuscum pingitur & quibus hominibus immisæ diversæ tribulationes significantur, priusquam illas ejaculetur in ardentissima Vulcani fornace igniat. Hæc fabula, sed Christiana Veritas est, quòd magnus & verus DEUS sagittas tribulationum non mittat, nisi ignitas prius in fornace amoris Divini. Unde David psalmo 7. v. 17. *Sagittas suas ardentibus effecit,* quæ verba Græcus ita habet: *Sagittas suas amore implevit:* clariùs Hugo Cardinalis supra memorata psalmi verba interpretans ait: *Ex igne Divini amoris sagittæ amoris veniunt.* Credo tibi querenti præ dolore cum lacrymis mi Christiane, quòd longæva infirmitas tua, quâ dolorosè lecto affixus jaces, quòd multiplex contemptus, quem pateris, gravis persecutio, sub qua gemis, dura quacum conflictaris paupertas

Ovidius. 1. Metamorph.

§ 3.

Jupiter sagittas quas cælo ejaculatur, prius in vulcania ignit. Deus verus in fornace Amoris.

Blossius in appendice de quatuor sanctis fecerunt.

pertas tua instar acutarum sagittarum sint, quæ cor animamque ipsam tranſverberant, ſalfas ex oculis cient lacrymas, è profundo corde amarus protrudunt gemitus; ſed hoc ſolatio tibi eſſe debet, quòd omnia, quæ pateris immediatè aut mediatè à Deo proficiſcantur, quòd ejuſmodi ſagittæ ex Divini amoris fornace proveniant, in animæ tuæ bonum illis vulnereris corporaliter. *Sagittas ſuas amore implevit.* Veritatem hanc docuit DEus Moyſen Exodi 3. v. 3. *paſcebat* (inquit Scriptura) Moyſes oves Jetro, cùmque minâſſet gregem ad interiora deſerti, venit ad montem *DEI Horeb*, apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur. Interpretes in hunc locum apud Corneli-um dicunt rubum fuiſſe ſpinam, per ſpinas DEum ſignificare voluiſſe tribulationes, quas actu patiebatur, paſſurusque deinceps erat populus ſub Pharaone; apparuit autem ardens rubus, ut intelleret Moyſes, docerètque populum tribulationem ex amore, cujus ignis ſymbolum eſt, proficiſci, & ideo in patientia ferendas. Quod ipſum aliâ Scripturâ confirmari poteſt. Mundo & vulgo notum eſt, quæ & quanta ab inimico Saule innocentiffimus David pati debuerit, penes DEum in cœlo, unum Davidis in terra ſolatum fuit Jonathas Saulis filius. Hunc, dum vice quadam ad mortem quæreretur, David pro ſua fortuna obvium habuit, à quo de occultis ſtrictis inſidijs admonitus, & qui ſe gerere deberet inſtructus fuit I. Reg. 20. à v. 19. *Cras, inquit, calendæ ſunt, & requirèris. Descendes ergo feſtinus, & venies in locum, ubi celandus es &c. & ſedebis juxta lapidem, cui nomen eſt Ezel. Et ego tres ſagittas mittam juxta eum: & iaciam*

*quasi exercens me ad ſignum. Mittam quoque & puerum dicens ei: vade, & affer mibi ſagittas. Si dixerò puero: Ecce ſagittæ intra te ſunt, tolle eas: tu veni ad me, quia pax tibi eſt &c. ſi autè ſic locutus fuero: Ecce ſagittæ ultra ſe (ſive extra te) ſunt, vade in pace &c. ubi notandum, quòd ſagittæ intra, ſignum poſuerit Jonathas, quòd bene ageretur res cum Davide, extra quòd malè. Sed cur ſagittæ intra ſignum vitæ, ſignum pacis, contra extra ſignum malum, ſignum periculi David & mortis? Auditores Chriſtiani, voluit DEus hoc myſterioſo ſagittas jaciendi modo docere nos, qui agnoſcamus qualis apud DEum & nos ſit conſtitutio. Si ſagittæ tribulationum intra nos ſint, ſtraffigamur, ſignum bonum eſt; ſecus, ſi extra, ſi nunquam patiamur. Quo myſterioſo jaculandi modo Jonathæ edoctus jam tunc David paſſus poſtea, & ſagittas tribulationum ſentiens ſolatioſè & confidenter Domino locutus eſt pſalmo 37. *Domine nè in furore tuo arguas me.* Quod idem erat, ac ſi diceret, certus ſum, quòd me non arguas in anima nimirum. Sed unde hæc certitudo? *Quoniam ſagittæ tuæ infixæ ſunt mihi*, quaſi dicat, certum ſignum ſunt flagella, quibus me cædis in corpore, quòd animæ meæ ſis parſurus. *Quæ in nos interdum potens DEI manus jaculatur, non ad interitum ſunt, ſed ſalutem, quoniam ſigna ſunt amoris Divini, non furoris*, ait S. Baſilius in annot. in L. I. Regum. Quòd bellè intellexere Sancti DEI, unde non, ſicut nos plerumque facimus, qui pro malo ſigno habentes & poena, ſagittas tribulationum declinamus, fugimus, & ipſi fugerunt, ſed potiùs poſtularunt cum Auguſtino L. 3. Confess. c. 6. & 8. *Jacula tua Domine in me ſint, & ſagittæ tuæ feriant cor meum, ut dicere**

dicere continuo possim, cbaritate Divinâ vulneratus sum. Et dum illos DEUS adverstatis visitavit, dum senserunt ejusmodi jacula, non murmurârunt, nec questi sunt ut nos, sed egere cum eodem pro illis gratias: *Gratias tibi ago Domine qui me creâsti hunc humilem vermem, pascis omnibus bonis, & sagittâsti cor meum cbaritate tuâ.* Non igitur murmurare, non queri, aut tristari & pusillanimes esse debemus, si quandoque flagellamur magis quàm alij, sed dolere, sed metuere & sollicitâ curâangi de anima, si bene cedant omnia, si etiam peccantes non castigemur pœnis corporalibus & temporalibus. *Flagellat DEUS omnem filium quem recipit* (inquit Scripturæ verbis S. Augustinus L. 1. de Pastoral.) *Esne forte exceptus? Si exceptus es à passione flagellorum, exceptus es à numero filiorum.*

§ 4.
Cur Christus in monte Thabor transfiguratus, Filius Dei cœli de lapsa voce proclametur?

Inquirunt Doctorum modernorum aliquis, cur super Christum in monte Thabor in gloria transfiguratum S. Spiritus descenderit, Paternaque vox audita sit: *Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui.* Matth. 17. Et cur dum in infami patibulo crucis affixus erat, inter millenos corporis, animæque dolores adeo à Patre desertus sit, ut erumperet in illa cor frangentia, & lacrymas excutientia querula verba: Matth. 27. *DEUS meus, DEUS meus, ut quid dereliquisti me!* Auditores tunc, tunc nostrâ opinione in doloribus & desolatione penè pereunt Domino Pater succurrere aliquo consolationis verbo debuisset, cumque suum filium dilectum nominare, cum ei sic, & ad mortem usque obediens factus fuit. Causam ingeniosam dat supra insinuat Doctor, in Cruce non fuisse opus ut filium suum nominaret, testareturque, si quidem ipsa passio, siquidem milleni dolores, quibus ex Pa-

tris voluntate patienter cruciatur Christus, sat clarum indicium erant, quod sit dilectus filius; secus in monte Thabor, ubi, quia finè dolore, ubi, quia in gloria, quod tamen esset Filius DEO dilectus, expressâ voce opus erat. Igitur non maleficium, sed beneficium est pati, & affligi à Domino, tantum quidem, ut S. Chrysostomus hom. 8, in c. 4. ad Eph. dicere non dubitet: *Vinctum esse propter Christum illustrius est, quàm si ve Apostolum, si ve Doctorem, si ve Evangelistam esse.* Si quis Christum diligit, novit quid dico. addit: *non ita beatum dico Paulum, quod in paradysum raptus, quàm quod in carcerem conjectus est.* Si mihi cum Angelis standum fuisset sursum, aut cum Paulo vinctum in carcere, carcerem proptâsem. Et S. Greg. hom. 15, in Ezech. *Tribulatio supremi gaudij introitus est*: quasi dicat: hæc est via Regiâ, qua DEUS ad gloriam nos rectâ deducit, extra quam omnis alia via error est ad perditionem. Si enim Regnum cœlorum emendo comparatur, solæ passiones illius sunt pretium: si gratuitò donatur, non nisi solis donatur patientibus: si titulo amicitiae obtinetur, haud alij censefendi sunt amici, quàm qui patiuntur: si vi accipitur, patientes soli vim ipsi inferunt: si per cambium, aut transmutationem, non nisi cum patientia commutatur: si dignæ mercedis loco confertur, nullius merces cœlum est, nisi passionis. *Tribulatio supremi gaudij introitus est.* Omnes cœli incolæ vestem Apoc. 19. habent ex bysso contextam, quæ percussio num vi dealbatur: omnes prædestinati signo Tau, id est, Cruce insigniuntur in fronte. Omnes è populo Dei electo mare rubrum, passionis symbolum transire debuerunt. Omnes beati stolas suas laverunt in sanguine agni. Omnes filij Dei ex mera Patris pietate flagellantur. Omnes

Apoc. 19.

Ezechiel. 9

Apoc. 7.
tribulationes passio.
Eccli. 30.
v. 14

Tob. 12.
v. 13.Numer. 33.
v. 9.

Omnes, quotquot Deo accepti sunt per tentationem necessario probantur. *Tribulatio supremi gaudij introitus est.* Electi ad 70. palmas nequaquam pertingunt nisi prius amaras in Mara aquas tanserint. Peregrini Domini nequaquam terram intrant promissionis, nisi post frequentes cum septem nationibus barbaris superatos conflictus: Joseph prius in Ægypto non dominatur, nisi venditus prius à proprijs Ismaëlitis fratribus. Onustus divitijs ad patriam Jacob non revertitur, nisi perperam prius, eaque divitinam peregrinatione, atque exilio. Nec ad Regnum prius sublimatus est David, nisi post longas Saulis persecutiones. Denique nec patientissim⁹ Job benedictione omnium prius repletus est, nisi bonorum omnium corporis, atque ipsarum etiam prolium jacturam passus fuisset. *Tribulatio supremi gaudij introitus est.* Nullus unquam ex his qui maximè DEO acceptabiles fuerunt, sine pressuris vixit, ait Idem l. de Provid. sed bene illi, qui peccatores, qui filij iræ. qui quia spem non habent æterni boni, propter aliqua, quæ tamen agunt bona, permittit in temporalem remunerationem. DEUS, ut illis ad tempus sit bene,

quibus æternum erit malè. Unde S. Hieron. ep. 25. ad Castrat. *Magna ira est, quando peccantibus non irascitur DEUS.* Medicus deserat infirmum; de sanitate desperatum est: si Magister eliminet discipulum è schola, signum est incapacitatis: Pater si conniveat omnia filio, signum est, quod ferio non amet. His tribus officijs erga nos DEUS Medici, Magistri, Patris, si non propinet subinde amaram potionem tribulationum, virgâ te adversitatis non percutiat, exigua spes profectus in virtute, amoris & salutis est. S. Hieronymus in c. 16. Ezech. *Non eris amore dignus, qui indignus castigatione censeris. Misericordiam hanc ego nolo, super omnem iram miseratio ista est.* S. Bernardus serm. 42. in Cant. Si ita est Auditores, si tribulari, si pati adeo fructuosum est, si signum Divini amoris, conformemus nos in omni passione Divinæ voluntati, osculemur paternam nos castigantem Virgam DEI, optantes cum Bernardo: *volo, irascaris mihi Pater misericordiarum, sed illâ irâ, quâ corrigis devium, sic cum sentio te iratum, maximè considero propitium.* dixerim ego. Verbo: dum sum in vinculis, agnosco me Joannem, Amen.



PRO-